

В плані індивідуальної роботи передбачений самостійний перегляд фільму «Палац дожів» з наступним написанням есе.

Тільки Мілан прийняв готику в її повному «палаючому» північному вираженні. Величезний кафедральний собор (duomo), будівництво якого почалось у 1385 р. (а закінчилося лише 400 років потому), має і високі арочні склепіння, і мережний кам'яний орнамент, і більше ста шпилів. Для більш поглибленого вивчення теми, студентам пропонуються реферати за темами: «Штрихи готики в Італії», «Неприступні замки Північної Італії», «Романське мистецтво в Італії», «Християнські базиліки Равенни».

Список літературних джерел

1. Список об'єктів ЮНЕСКО <http://whc.unesco.org/en/list/>
2. Туризм в Італії www.geograf.com.ua/italy/542-italy-tourism
3. <https://fakty.ictv.ua/ua/lifestyle/podorozhi/20170922-top-10-krayin-kudy-bez-vizy-yidut-ukrayintsi/>
4. <http://www.visit-plus.com/ru/node/3603>

Яценко К. М., студентка II курсу навчання,
Вартанян Г. В., доц. кафедри
економіки природокористування,
Одеський державний екологічний університет

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТАЛОГО ТУРИЗМУ НА ТЕРИТОРІЯХ ПЗФ В ТАТАРБУНАРСЬКОМУ РАЙОНІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Туристична галузь приморських регіонів України має достатній ресурсний потенціал для подальшого розвитку туризму та рекреації. У перспективі — суттєво збільшити обсяги туристичних потоків та рекреантів. Природно-рекреаційний потенціал Приморських регіонів України представлений морськими і лиманними пляжами, лікувальними властивостями клімату теплих морських узбереж, унікальними покладами лікувальних грязей, лиманної ропи, мінеральних вод, заповідними ландшафтами та урочищами. Одеська область має 180 км піщаних пляжів. Світову популярність отримав Куяльницький лиман (Одеська область), що позиціонується як унікальна природна лабораторія з цілющою ропою і муловими грязями. Куяльник є одним з най-

© **Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Туристичний бізнес: сучасні тренди та стратегії розвитку», КНЕУ, 16 березня 2018 р.**

старіших грязьових курортів в країні, часто його називають «Мертвим морем України». Серед найбільш перспективних територій, які здатні частково компенсувати втрату кримських туристичних об'єктів, слід відзначити прибережну зону півдня Одеської області — Білгород-Дністровський, Кілійський, Татарбунарський райони та смт. Сергіївка.

В данному дослідженні нами розглянуто рекреаційний потенціал Татарбунарського району Одеської області. Татарбунарський район розташований у південно-західній частині Одеської області. Лежить у межах Причорноморської низовини. Розташований у степовій зоні. Площа району — 174,8 тис. га. Територія району знаходиться в зоні зі сприятливим помірно-континентальним кліматом. Середня тривалість періоду комфортного літнього відпочинку на морському узбережжі становить 120 сонячних днів на рік.

Природно-ресурсний потенціал району представлений: водними ресурсами (акваторія Чорного моря, 13 солоних озер, 4 водосховища); лікувальними грязями лиману Бурнас та сірководневими мінеральними джерелами; запасами будівельного каменю (вапняку), будівельного піску; лісовими ресурсами — змішаний ліс, що є рідкісним ресурсом для степової зони. Водні ресурси представлені морським узбережжям (довжиною біля 50 км), акваторіями мілководних лиманів, що розташовані вздовж морського узбережжя. Ланцюг лиманів починається озером Сасик, за яким слідує Джантшейський, малий Сасик, Шагани, Будури, Карачаус, Алібей, Хаджидер, Курудіол, Солоне та Бурнас. Піщана смуга, що відокремлює лимани від моря завширшки 50–400 м, а її висота 1,5–3,0 м над рівнем моря. Татарбунарський район має найбільшу довжину пляжів в Одеській області. Третина всіх придатних для рекреації пляжів припадає на Татарбунарський район. Такі величезні простори вигідно поєднані з віддаленістю цього регіону від промислових центрів, що дуже добре впливає на якість морської води. Природно-ресурсний потенціал Татарбунарського району є найважливішою складовою розвитку туристичної діяльності на території району.

На сьогоднішній день районною адміністрацією розроблена «Комплексна програма розвитку туризму і курортно-рекреаційної галузі Татарбунарського району Одеської області на 2016–2020

© **Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Туристичний бізнес: сучасні тренди та стратегії розвитку», КНЕУ, 16 березня 2018 р.**

роки», основною метою якої є створення конкурентоспроможного на українському і міжнародному ринку регіонального туристичного продукту шляхом комплексного використання туристичних і курортно-рекреаційних можливостей регіону і розвитку інфраструктури туризму, збереження екологічної рівноваги і культурної спадщини. З огляду на цей документ, доцільно було б запропонувати напрямок розвитку саме сталого туризму на території району зокрема, та в Одеській області взагалі.

Сталий туризм, як трактує його Всесвітня Туристична Організація (UNWTO), — це туризм, який повністю враховує свої поточні і майбутні економічні, соціальні та екологічні наслідки, задоволення потреб відвідувачів, виробництва, довкілля та місцевого населення. Щодо Татарбунарського району, його туристична інфраструктура на сьогоднішній день знаходиться в незадовільному стані, але є перспективи для розвитку та удосконалення. Розвиток туристичної діяльності району має базуватись на створенні готельної та санаторно-курортної бази з врахуванням принципів сталого розвитку та механізмів впровадження економіки замкнених циклів. При розробці туристичних маршрутів має бути враховано: допустиме навантаження на території, доступність інформації з екологічної безпеки для відвідувачів, забезпечення мінімізації негативних впливів на довкілля. До складу території Татарбунарського району також відноситься об'єкт природно-заповідного фонду Національний парк «Тузловські лимани», де передбачено створення умов для організованого та ефективного туризму, забезпечення попиту рекреантів на туризм, відповідно до режиму території; сприяння формуванню у рекреантів та місцевих жителів екологічної культури, дбайливого і гуманного ставлення до національного природного надбання.

Рекреаційна діяльність на території Парку здійснюється відповідно до Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, затвердженого наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 22.06.2009 № 330, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22.07.2009 за № 679/16695.

Основними напрямками провадження рекреаційної діяльності на території Парку є:

— створення умов для організованого та ефективного туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природ-

© **Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Туристичний бізнес: сучасні тренди та стратегії розвитку», КНЕУ, 16 березня 2018 р.**

них умовах з додержанням режиму охорони природних комплексів та об'єктів;

- забезпечення попиту рекреантів на загальнооздоровчий, культурно-пізнавальний відпочинок, туризм, любительське та спортивне рибальство, відповідно до режиму території Парку тощо;

- обґрунтування і встановлення допустимого рівня антропогенного навантаження, у тому числі, зумовленого провадженням рекреаційної діяльності, на територію, природні комплекси та об'єкти Парку;

- організація рекламно-видавничої та інформаційної діяльності, екологічної просвіти серед відпочиваючих, туристів у межах території Парку;

- сприяння формуванню у рекреантів та місцевих жителів екологічної культури, бережливого та гуманного ставлення до національного природного надбання.

Рекреаційна діяльність здійснюється Парком, із забезпеченням таких умов:

- створення і функціонування рекреаційної інфраструктури;
- організація та інфраструктурне облаштування туристичних та екскурсійних маршрутів, еколого-освітніх стежок;

- координація діяльності Парком суб'єктів рекреаційної діяльності незалежно від форми власності та підпорядкування з огляду на використання природних та історико-культурних ресурсів у межах територій та об'єктів Парку;

- створення і ведення інформаційного банку даних щодо рекреаційних закладів, які розташовані в межах території Парку;

- участь у вітчизняних і міжнародних науково-практичних конференціях, з'їздах, семінарах, присвячених питанням розвитку рекреації;

- вивчення, узагальнення та впровадження вітчизняного і зарубіжного досвіду щодо організації рекреаційної діяльності.

Парк:

- забезпечує організацію рекреаційної інфраструктури, створює мережу еколого-освітніх та науково-пізнавальних маршрутів, рекреаційних зон для забезпечення сприятливих умов для відпочинку населення та відвідувачів Парку;

- виконує роботи з оцінки рекреаційних ресурсів (природні, історико- культурні, етнографічні тощо);

© **Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Туристичний бізнес: сучасні тренди та стратегії розвитку», КНЕУ, 16 березня 2018 р.**

– надає платні послуги, проводить дослідження, пов'язані із забезпеченням провадження рекреаційної діяльності відповідно до законодавства.

Національний природний парк «Тузовські лимани» співпрацює з ТРГЕО «Відродження», що дозволило залучити небюджетні кошти. Напрями фінансування за 2016 рік зображено в табл. 1.

Таблиця 1

Напрями фінансування екологічної освітньо-виховної роботи Національного парку «Тузовські лимани» за 2016 рік з небюджетних коштів

№ п/п	Інформаційний еколого-освітній захід	Сумма, грн
1	Прес-тур, зйомки квадрокоптером, робота з місцевим населенням, випуск інформаційних вісників «Ойкумена» №1 та №2, «Тузовські лимани» (№1), буклет «Національний природний парк «Тузовські лимани», плакат «Не випалюйте суху рослинність!»	13000
2	Встановлено інформаційно-туристичний монументальний знак-пам'ятник «0км»	50 000
3	Встановлено інформаційний щит, на місці Калфа	2000
Разом		65 000

Отже, загалом з позабюджетних коштів на екологічну освітньо-виховну роботу було надано 65 000 грн. Зокрема установою ведеться наукова, освітня, рекреаційна та охоронна види діяльності. Співробітниками Нац. Парку розроблено 14 туристичних маршрутів, але матеріально-технічна база потребує вдосконалення для провадження туристичної діяльності.

2017 рік проголошено Всесвітньою туристичною організацією як Рік Сталого Туризму. Саме тому врахування всіх принципів та напрямків сталої туристичної діяльності має бути враховано в програмах розвитку як на місцевих так і на національному рівнях.

Наявний потенціал курортних територій за умови належного інфраструктурного забезпечення (дороги, централізоване водопостачання та каналізація) дає можливість збільшити прийом відпо-

© Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Туристичний бізнес: сучасні тренди та стратегії розвитку», КНЕУ, 16 березня 2018 р.

чиваючих в середньому у 4 рази, а за окремими об'єктами та територіями — до 10 разів. Загалом, Схемами визначена перспективна ємність рекреаційно-оздоровчих закладів на рівні майже 400 тис. осіб, що більше за існуючі показники у 3,6 разу. Слід звернути увагу і на необхідність залучення іноземних туристів, у тому числі з країн Європейського Союзу. При цьому слід брати до уваги необхідність надання якісних туристичних послуг та проведення активної рекламно-інформаційної кампанії.

Список літературних джерел

1. Туристична діяльність в Одеській області у 2015 році : стат. бюлетень / Державна служба статистики України, Головне управління статистики в Одеській області. — Одеса, 2016. — 52 с.

2. Хумарова Н., Вартамян Г. Обґрунтування програми розвитку поліфункціональних територій // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. — 2016. — №. 4. — С. 83–88.

3. Комплексна програма розвитку туризму і курортно-рекреаційної галузі Татарбунарського району Одеської області на 2016 - 2020 роки [Електронний ресурс] / Татарбунарська районна державна адміністрація. — Одеська обл., 2016. — 18. — URL: <http://tatarbunarda.odessa.gov.ua/turistichno-rekreacijnij-potencal-tatarbunarskogo-rajonu/kompleksna-programa-rozvitku-turizmu-kurortno-rekreacjno-galuz-tatarbunarskogo-rajonu-odesko-oblast-na-2016-2020-roki/> (дата звернення: 3.03.2018)

4. Звіт про підсумки з екологічної освітньо-виховної роботи та рекреації за 2016 рік / Рекреаційна діяльність НП «Тузовські лімани». URL: <http://tuzlim.org.ua/activity/ekoroutes> (дата звернення: 9.03.2018)

5. Sustainable Development of Tourism [Електронний ресурс] / The World Tourism Organization. (UNWTO) is a specialized agency of the United Nations. — URL: <http://sdt.unwto.org/content/about-us-5> (дата звернення: 5.03.2018)